

Novalis
Trad. Jaume Galmés

PRESENTACIÓ DELS CÀNTICS DE NOVALIS

PRELUDI

Nat el 1772, dos anys després de Beethoven i Hölderlin, Friedrich von Hardenberg, estranger a la terra, enyorívol de la nova pàtria, passà menys de 29 anys aquí baix.

Els *Càntics*, sol que irradia i absorbeix el conjunt de l'univers de la seva obra, són el contrapunt i alhora la perllongació dels *Himnes a la nit*. Tots els seus temes i termes clau (la mateixa paraula «clau» –present de manera implícita al càntic III–, «edat d'or», «vel», «transfigurar», «petrificar-se»...) s'hi troben reunits. Si els *Himnes a la nit* (compostos, igual que els *Càntics*, entre 1799 –any en què redacta l'assaig *La Cristiandat o Europa* mentre té lloc la trobada romàntica de Jena, durant el curs de la qual llegeix els càntics I-VI davant un Friedrich Schlegel que els considera «allò més diví que ha fet», com escriu al pastor Schleiermacher, autor d'*Über die Religion* aparegut aquell any, que l'inspirà i que serà, amb Tieck i els Schlegel, l'editor del seu «saltiri»– i 1800) parlen de la pròpia experiència, els *Càntics*, destinats al culte, representen la fe del conjunt dels cristians d'Alemanya, i com a tals n'hi ha que encara hi són cantats pels fidels. D'altra banda, són molts els compositors que n'han recobert alguns amb la seva música, com ara Schubert. Després de la mort de Fritz, un dia, son pare, auster pietista, en sortir del temple, meravellat per un cant que hi havia sentit, demanà de qui era. «– Per l'amor de Déu! –li contestaren–: no sabeu que és del vostre fill?»

COM EL FILL DE DÉU

Si el de Galilea tenia dues maneres de parlar, un registre per als deixebles i un altre per a les multituds, el de Saxònia (al seu

diari es demana què podria fer per millorar la seva contrada si en fos el Príncep Elector), seguint fil per randa l'exhortació de Pau, sant de la seva devoció, aparcarà el gust per les matemàtiques, el galvanisme, la geologia, la química pneumàtica i altres matèries científiques que el fan precursor fins i tot de la teoria de la relativitat, per posar els seus dons al servei del Poble de Déu: «Que la paraula de Crist habiti en vosaltres amb tota la seva riquesa; instruïu-vos i encamineu-vos els uns als altres en tota mena de saviesa; moguts per la gràcia de Déu, canteu-li en els vostres cors amb salms, himnes i càntics de l'Esperit.» (Colossencs 3, 16. La Bíblia alemanya de 1899, per exemple, dona: «mit Psalmen, Hymnen und *geistlichen Liedern*»). Ja ho diu tothom que el títol no era del poeta... El deixeble del pastor Young, lúgubre autor de les *Nits*, amb els *Himnes a la nit* supera el mestre i amb el recull que llegireu a continuació (primera traducció íntegra al català) anuncia Jung.

CAP ALS QUI HAN DE VENIR

I si anuncia ciències, endevina, vident, futurs germans visionaris, entre altres Nerval i Rimbaud (hi ha, només als seus esbossos destinats a acabar la novel·la *Heinrich von Ofterdingen*, un «sol negre» i un «poeta a l'infern»); en canvi, al càntic VIII se sent quasi literalment i fraternalment unit a un dels seus mestres directes quan escriu:

*Wenn sie seine Liebe wüsten,
Alle Menschen würden Christen*

Si el seu amor tots sabessin
es farien cristians.

Si el primer d'aquests dos versos em fa pensar en les paraules de Jesús a la samaritana: «Si sabessis quin és el do de Déu», el

darrer m'evoca l'*Himne a la Joia* de Schiller: «Alle Menschen werden Brüder» («Tots els homes seran germans»), poema que, cantat i incorporat al darrer moviment de la novena de Beethoven, s'ha convertit en l'himne europeu de germanor.

Quant als fills espirituals que tindrà al segle xx, esmentem Rilke (la cohabitació, en una mateixa esfera, del visible i l'invisible) i els poetes expressionistes Heym i Trakl, tots dos morts encara més joves que ell: el primer anegat mentre patinava amb el seu germà, i el segon mig suïcidat. Si Trakl, autor d'uns versos dedicats al nostre poeta, pressentí la destrucció del món per les armes a l'alba de la Gran Guerra, Novalis sembla pressentir, a la novel·la que li dedica, la destrucció de la Natura.

NOSALTRES I JO

Els *Càntics* són, hem dit, col·lectius, sí... en la gran majoria, però també hi ha al·lusions personals, algun *nosaltres* que en el fons és un *jo*, com el IV (vegeu-ne les notes al final del llibre) o el XIII, el qual, com fa observar Armel Guerne, poeta i traductor francès de les obres completes de Novalis, és, més que no pas un càntic, un poema d'inspiració personal, dictat pel reconfort que troba en Jesús davant la tuberculosi que se li declarà el 1798 (la malaltia, emperò, és lluny d'explicar-ho tot!). Abans, hi ha hagut el prometatge amb una al·lota de dotze anys que morirà als quinze i que el marcarà per sempre, fins al punt de considerar el recent prometatge amb Julie von Charpentier d'aquesta manera: «Sembla que m'esperí una vida plena d'interès –però si t'he de dir la veritat, m'estimaria més estar mort». Això als germans Schlegel; i a Caroline, llur germana: «Tot en mi estava compost com una església o un temple dòric. Ara és arquitectura burgesa.» Però en la seva vida interior, on s'opera la identificació Crist=Sofia, tot se li mostra *transfigurat*, mot clau en la seva mística particular d'abast universal.

EL FONS DE LA TERRA I EL FONS DE L'ÉSSER

Administrador de mines i salines, com el seu pare, trobam equivalències entre aquelles i els abismes de l'esperit, com ara en el cantic III i a diversos indrets de les novel·les *Els deixebles a Saïs* i *l'Ofterdingen* (totes dues traduïdes al català per Joan Maragall). Novalis projectà sis novel·les més, recorda el seu amic Tieck. A la darrera, «novel·la de la poesia», havien de seguir les de física (suposam que es refereix a acabar la «novel·la de la Natura», la primera que començà), vida civil, comerç, història, política i amor: aspectes, tots, que fan una breu aparició a la novel·la que la mort interrompé.

EL SEU PSEUDÒNIM

Quan lliura als germans Schlegel, que duïen la revista *Athenaeum*, el manuscrit de *Pol-len*, una mostra dels *Fragments* que no deixarà d'escriure al llarg de la seva vida, els prega que apareguin «amb la signatura de Novalis», traducció llatina de *Rode*, nom d'una de les terres ancestrals dels Hardenberg, i que vol dir *artiga* (*noval*, en castellà). Labrunie es farà dir Nerval en virtut d'un altre bocí de terra.

LA SEVA MORT

Si el sonet «On Sleep» de Keats, talment el segon dels *Himnes a la nit*, constitueix una oda al son, i malgrat incloure, a la llista de coses dolces que evoca la primavera, *a poets' death*, el poeta anglès no podrà impedir que la seva s'esdevingui enmig d'horribles sofriments, la del nostre poeta tindrà lloc durant un son ben plàcid. Els dies 11 i 12 de juny de 1797, poc després de la mort de Sophie von Kühn, anota al seu diari: «Vull morir content, com un jove poeta», i: «Vull esperar al cor d'una pau

profunda i joiosa l'instant que em cridarà.» Pregàries ateses quan arribà el 25 de març de 1801.

LA MEVA TRADUCCIÓ

Des que m'hi vaig posar el 1994, poc després d'haver-los adquirit *in extremis* (era tot sol i el llibreter, en comptes d'adreçar-me la paraula, començà a apagar els llums com solen fer els cambrers en voler tancar), a Heidelberg, una de les etapes de la peregrinació rere les passes de Hölderlin, germà espiritual de Novalis (els dos poetes es veieren una sola vegada –nit «històrica»–, i va ser en companyia de Fichte, a Jena, l'estiu de 1795), se'm feu evident que, si un dia els traduïa, els *Geistliche Lieder* esdevindrien *Càntics*. Evidentment, hi ha el *Cant espiritual* d'Ausias March i el *Cántico espiritual* de San Juan de la Cruz, però també tenim, tot sol, el *Cántico* de Jorge Guillén, en el qual no pensava en aquell moment. Deixaria, doncs, *geistlicher* sense traduir? Sí i no. *Lied*, en alemany, pot voler dir tant *cant* com *cançó*, però amb aquest adjectiu davant, per mi, n'hi ha prou amb el títol que he triat. I si els hagués pogut rebatejar *Càntics de l'Esperit*, el diccionari de noms del Petit Robert, a la rúbrica Novalis, em reconforta en la meva primera idea donant *Cantiques*.

Trec el text del volum de butxaca núm. 1010 d'Insel Verlag (per a les notes, m'ha estat molt útil ullejar les de les *Gedichte* dels volumets grocs de Reclam que tant plaïen a Carles Riba i a Gabriel Ferrater). He respectat la mètrica –i tot quant he pogut– al màxim. De rimes, gairebé no n'hi ha. Gustave Roud, suís com Armel Guerne, considera aquest cicle «parfaitement intraduisible». L'ideal n'hauria estat –dic jo– una versió catalana *cantabile*, la qual cosa ens hauria duit a cometre un màxim d'infidelitats davant un text que ens parla d'Altíssima Fidelitat!

Les notes no són exhaustives i només pretenen aportar una mica de claror a aquests himnes diürns

QUATRE DATES I TRES HOMENATGES

11/5/1993: Marià Villangómez, autor del pròleg de les meves *Versions del francès*, m'anima a continuar les meves transposicions poètiques, «les quals no deixen de ser una interessant projecció del poeta. No deixis de dedicar-t'hi, sobretot ara que pots traduir de l'alemany». Conversant, un dia em digué: «Els romàntics alemanys. Tan interiors, tan intensos, tan místics...»

Febrer 1994: Adquisició de l'obra i primeres versions del Càntic I i del VII, l'«Himne».

Estiu de 1995, a Barcelona: Visit a la seva galeria del carrer Consell de Cent Antoni Tàpies-Barba, que acabà la traducció dels *Himnes a la nit* a 19 anys, el 1975, any en què apareixia tot Novalis en francès. Jo he acabat la dels *Càntics* l'any 19 a França.

17/8/96: La senyora Éluard, viuda del poeta, m'escriu des de Pollença, on es reposa, en resposta a una carta on adjuntava algunes versions de poemes del seu marit i on devia parlar de poesia alemanya:

*En avais-vous traduit d'autres ?
Et aussi les romantiques allemands ?*

A tots tres, el meu homenatge.

P.S.: Content que aquest llibre pòstum de Novalis aparegui, en la meua traducció, l'any del 250è aniversari dels naixements de Beethoven i Hölderlin.

JAUME GARMÉS

GEISTLICHE LIEDER*

1.

Was wär ich ohne dich gewesen?
Was würd' ich ohne dich nicht seyn?
Zu Furcht und Aengsten auserlesen,
Ständ' ich in weiter Welt allein.
Nichts wüßt' ich sicher, was ich liebte,
Die Zukunft wär ein dunkler Schlund;
Und wenn mein Herz sich tief betrübte,
Wem thät' ich meine Sorge kund?

Einsam verzehrt von Lieb' und Sehnen,
Erschien' mir nächtlich jeder Tag;
Ich folgte nur mit heißen Thränen
Dem wilden Lauf des Lebens nach.
Ich fände Unruh im Getümmel,
Und hoffnungslosen Gram zu Haus.
Wer hielte ohne Freund im Himmel,
Wer hielte da auf Erden aus?

Hat Christus sich mir kund gegeben,
Und bin ich seiner erst gewiß,
Wie schnell verzehrt ein liches Leben

* Novalis: Schriften. Die Werke Friedrich von Hardenbergs. Band 1, Stuttgart 1960–1977, S. 156.

Entstanden 1799-1800. Erstdruck in: Musenalmanach auf das Jahr 1802, Tübingen (Cotta) 1801 (Nr. I – Nr. VII) bzw. in: Schriften, hg.v.F. Schlegel und L. Tieck, Berlin (Realschulbuchhandlung) 1802.

<<http://www.zeno.org/Literatur/M/Novalis/Gedichte/Geistliche+Lieder>>

CÀNTICS¹
(1799-1800)

I²

Què hauria estat jo sense tu?
Com m'hauria anat sense tu?
Destinat a la por i l'angoixa
m'estaria tot sol al món.
No sabent del cert què estimar
el futur fora un avenc fosc;
i si el fons del cor se'm torbàs,
a qui diria la meva ànsia?

Sol, consumit d'amor i anhel,
em semblaria nit el dia;
plorant ardentment trobaria,
fent via per la vida inhòspita,
desfici enmig del batibull,
dol desesperançat a casa.
Qui aguanta sense amic al Cel,
qui aguanta aquí damunt la terra?

Des que Crist se m'ha revelat
i som sols seu cert i segur
¡que ràpida una vida clara

Die bodenlose Finsterniß.
Mit ihm bin ich erst Mensch geworden;
Das Schicksal wird verklärt durch ihn,
Und Indien muß selbst in Norden
Um den Geliebten fröhlich blühn.

Das Leben wird zur Liebesstunde,
Die ganze Welt sprüht Lieb' und Lust.
Ein heilend Kraut wächst jeder Wunde,
Und frey und voll klopft jede Brust.
Für alle seine tausend Gaben
Bleib' ich sein demuthvolles Kind,
Gewiß ihn unter uns zu haben,
Wenn zwey auch nur versammelt sind.

O! geht hinaus auf allen Wegen,
Und holt die Irrenden herein,
Streckt jedem eure Hand entgegen,
Und ladet froh sie zu uns ein.
Der Himmel ist bey uns auf Erden,
Im Glauben schauen wir ihn an;
Die Eines Glaubens mit uns werden,
Auch denen ist er aufgethan.

Ein alter, schwerer Wahn von Sünde
War fest an unser Herz gebannt;
Wir irrten in der Nacht wie Blinde,
Von Reu und Lust zugleich entbrannt.
Ein jedes Werk schien uns Verbrechen,
Der Mensch ein Götterfeind zu seyn,
Und schien der Himmel uns zu sprechen,
So sprach er nur von Tod und Pein.

crema la tenebra insondable!
Amb ell he esdevingut un home;
per ell el destí es transfigura,
i al Nord i tot l'Índia floreix³
joiosament per a l'Amat.

La vida es torna hora amorosa,
el món vessa d'amor i goig.
Per cada nafra creix una herba,
lliure i ple cada pit batega.
Davant els seus milers de dons
romanc el seu infant humil,
segur que és enmig de nosaltres
si ens reunim dos en nom seu.⁴

Au! Anau per tots els camins
i duis aquí tots els errants,
esteneu-los amb goig la mà
i invitau-los a ser dels nostres.
El cel és aquí, a la terra:
amb la nostra fe el contemplam;
per als qui en la fe se'ns ajuntin
també s'obrirà per a ells.

La idea antiga del pecat
afeixugava el nostre cor;
erràvem per la nit com cecs
voluptuosos i contrits.
Cada obra ens semblava un delicta
i l'home un enemic dels déus,
i si el Cel semblava parlar-nos
ho feia de mort i turment.

Das Herz, des Lebens reiche Quelle,
Ein böses Wesen wohnte drinn;
Und wards in unserm Geiste helle,
So war nur Unruh der Gewinn.
Ein eisern Band hielt an der Erde
Die bebenden Gefangnen fest;
Furcht vor des Todes Richterswerdte
Verschlang der Hoffnung Ueberrest.

Da kam ein Heiland, ein Befreyer,
Ein Menschensohn, voll Lieb' und Macht
Und hat ein allbelebend Feuer
In unserm Innern angefacht.
Nun sahn wir erst den Himmel offen
Als unser altes Vaterland,
Wir konnten glauben nun und hoffen.

Seitdem verschwand bey uns die Sünde,
Und fröhlich wurde jeder Schritt;
Man gab zum schönsten Angebinde
Den Kindern diesen Glauben mit;
Durch ihn geheiligt zog das Leben
Vorüber, wie ein sel'ger Traum,
Und, ew'ger Lieb' und Lust ergeben,
Bemerkte man den Abschied kaum.

Noch steht in wunderbarem Glanze
Der heilige Geliebte hier,
Gerührt von seinem Dornenkranze
Und seiner Treue weinen wir.
Ein jeder Mensch ist uns willkommen,
Der seine Hand mit uns ergreift,
Und in sein Herz mit aufgenommen
Zur Frucht des Paradieses reift.

Al cor, rica font de la vida,
habitava un ésser maligne;
i si l'esperit s'aclaria
el guany n'era la inquietud.
Uns grillons de ferro aferraven
a la terra els trèmuls captius
i engolia el Glavi de Justícia
de la Mort tota l'Esperança.

Un Salvador, un Deslliurador,
un Fill d'home amb poder i amor
vingué: un foc vivificador
atià el nostre interior.
Veiérem obrir-se ara el Cel
talment la nostra pàtria antiga;
podíem creure i esperar,
ens sentíem parents de Déu.

Des de llavors s'esfumà el pecat
i alegre es tornà cada passa;
l'obsequi més bell a oferir
als infants fou aquesta fe;
la vida així santificada
passà com un somni feliç,
i era, amb amor i goig eterns,
l'adeu a penes perceptible.

Roman fulgent de meravella
el santíssim Amat aquí;
la seva corona d'espines,
la seva lleialtat plorem.
Qui amb nosaltres li pren la mà
el consideram benvingut
i és, acollit dins el seu cor,
fruit que madura al Paradís.

2.

Fern in Osten wird es helle,
Graue Zeiten werden jung;
Aus der lichten Farbenquelle
Einen langen tiefen Trunk!
Alter Sehnsucht heilige Gewährung,
Süße Lieb' in göttlicher Verklärung.

Endlich kommt zur Erde nieder
Aller Himmel sel'ges Kind,
Schaffend im Gesang weht wieder
Um die Erde Lebenswind,
Weht zu neuen ewig lichten Flammen
Längst verstiebte Funken hier zusammen.

Ueberall entspringt aus Gräften
Neues Leben, neues Blut,
Ew'gen Frieden uns zu stiften,
Taucht er in die Lebensfluth;
Steht mit vollen Händen in der Mitte
Liebevoll gewärtig jeder Bitte.

Lasse seine milden Blicke
Tief in deine Seele gehn,
Und von seinem ewgen Glücke
Sollst du dich ergriffen sehn.
Alle Herzen, Geister und die Sinnen
Werden einen neuen Tanz beginnen.

Greife dreist nach seinen Händen,
Präge dir sein Antlitz ein,
Mußt dich immer nach ihm wenden,

II

Lluny, a Orient, es fa clar,
rejuveneix l'Edat grisa;
dins lluent font irisada
un glop llarg i profund!
L'antic anhel obté santament
que es transfiguri l'amor diví.

Per fi davalla a la terra
el celestial Infant,
el vent creador de vida
hi torna a bufar fet cant,
buf que d'espines mortes d'estona
fa noves flames lluent i eternes.

Pertot brolla dels sepulcres
amb vida nova sang nova;
Ell, per dar-nos pau eterna,
es fica al flux de la vida;
s'hi està enmig amb amor, les mans plenes,
s'hi està a l'espera de cada súplica.

Deixa'l amb dolces mirades
anar al fons de la teva ànima
i veuràs com t'envaeix
eterna felicitat.
Tots els cors, esperits i sentits
inicien una nova dansa.

Pren ardit les seves mans,
estampa't la seva cara,
sempre girat cap a ell,

Blüthe nach dem Sonnenschein;
Wirst du nur das ganze Herz ihm zeigen,
Bleibt er wie ein treues Weib dir eigen.

Unser ist sie nun geworden,
Gottheit, die uns oft erschreckt,
Hat im Süden und im Norden
Himmelskeime rasch geweckt,
Und so laßt im vollen Gottesgarten
Treu uns jede Knosp' und Blüthe warten.

flor cap a la llum del sol;
tu just mostra-li el teu cor sencer,
com esposa fidel serà teu.

És nostra la deïtat
que ens esglaiava sovint;
al sud i al nord les llavors
del cel s'han deixondit prest;
que en la ufana del jardí de Déu
cultivem fidels poncella i flor.

3.

Wer einsam sitzt in seiner Kammer,
Und schwere, bittre Thränen weint,
Wem nur gefärbt von Noth und Jammer
Die Nachbarschaft umher erscheint;

Wer in das Bild vergangner Zeiten
Wie tief in einen Abgrund sieht,
In welchen ihn von allen Seiten
Ein süßes Weh hinunter zieht; –

Es ist, als lägen Wunderschätze
Da unten für ihn aufgehäuft,
Nach deren Schloß in wilder Hetze
Mit athemloser Brust er greift.

Die Zukunft liegt in öder Dürre
Entsetzlich lang und bang vor ihm –
Er schweift umher, allein und irre,
Und sucht sich selbst mit Ungestüm.

Ich fall' ihm weinend in die Arme:
Auch mir war einst, wie dir, zu Muth,
Doch ich genas von meinem Harme,
Und weiß nun, wo man ewig ruht.

Dich muß, wie mich ein Wesen trösten,
Das innig liebte, litt und starb;
Das selbst für die, die ihm am wehsten
Gethan, mit tausend Freuden starb.

Er starb, und dennoch alle Tage
Vernimmst du seine Lieb' und ihn,

III⁵

Qui seu tot sol a dins la cambra,
i plora llàgrimes amargues,
entelat de dol i misèria
li sembla tot al seu entorn;

en el quadre del temps passat
veu un precipici profund
devers el qual de totes bandes
l'estira una tristesa dolça;—

és com si tot d'una allà baix
l'hi haguessin apilat tresors
i volgués amb fúria feréstega,
sense alè al pit, forçar-ne el pany.

El futur en erm eixut i hòrrid
s'ajeu llarg i amarg davant seu,
erra, volta i volta tot sol
i se cerca amb fogositat.

Plorant, li don una aferrada:
—Com tu jo estava malament
i ara, curat d'aquest corcó,
sé on reposar eternament.

Com a mi et consolarà un Ésser
que estimà arran, patí i morí;
pels que li feren tant de mal
amb mil alegries morí.

Morí, i tanmateix cada dia
reps el seu amor i ell mateix;

Und kannst getrost in jeder Lage
Ihn zärtlich in die Arme ziehn.

Mit ihm kommt neues Blut und Leben
In dein erstorbenes Gebein –
Und wenn du ihm dein Herz gegeben,
So ist auch seines ewig dein.

Was du verlorst, hat er gefunden;
Du triffst bey ihm, was du geliebt:
Und ewig bleibt mit dir verbunden,
Was seine Hand dir wiedergiebt.

sempre i en tot lloc, confiat,
pots abraçar-lo tendrament.

Ell posa sang i vida nova
a la teva ossada difunta;
i si li dones el teu cor
el seu cor serà teu per sempre.

Els que perderes, els trobà;
retrobes en ell qui estimares:
i en tu roman unit per sempre
tot quant la seva mà et retorna.

4.

Unter tausend frohen Stunden,
So im Leben ich gefunden,
Blieb nur eine mir getreu;
Eine, wo in tausend Schmerzen
Ich erfuhr in meinem Herzen,
Wer für uns gestorben sey.

Meine Welt war mir zerbrochen,
Wie von einem Wurm gestochen
Welkte Herz und Blüthe mir;
Meines Lebens ganze Habe,
Jeder Wunsch lag mir im Grabe,
Und zur Qual war ich noch hier.

Da ich so im stillen krankte,
Ewig weint' und wegverlangte,
Und nur blieb vor Angst und Wahn:
Ward mir plötzlich, wie von oben
Weg des Grabes Stein gehoben,
Und mein Innres aufgetan.

Wen ich sah, und wen an seiner
Hand erblickte, frage Keiner,
Ewig werd' ich dieß nur sehn;
Und von allen Lebensstunden
Wird nur die, wie meine Wunden
Ewig heiter, offen stehn.

IV⁶

De les mil hores joioses
que la vida m'ha donat
només una m'és fidel,
una enmig de mil dolors
en què el cor s'assabentà
de qui morí per nosaltres.

El meu món era fet trossos,
i com picats per un cuc
se'm marcien cor i flor;⁷
els béns de la meva vida,
els desigs dins una tomba:
era aquí just per sofrir.

Mut, tot plors, m'emmalaltia,
i si per partir glatia
per follia vaig quedar:
tot d'una, com de l'altura,
alçaren la sepultura
i el meu dedins es badà.

Qui vaig veure, i qui a la seva
mà albirava, no ho demanis:
només jo per sempre els veig;
de totes les meves hores
una, com les meves nafres,
roman serena i oberta.

5.

Wenn ich ihn nur habe,
Wenn er mein nur ist,
Wenn mein Herz bis hin zum Grabe
Seine Treue nie vergißt:
Weiß ich nichts von Leide,
Fühle nichts, als Andacht, Lieb' und Freude.

Wenn ich ihn nur habe,
Lass' ich alles gern,
Folg' an meinem Wanderstabe
Treugesinnt nur meinem Herrn;
Lasse still die Andern
Breite, lichte, volle Straßen wandern.

Wenn ich ihn nur habe,
Schlaf' ich fröhlich ein,
Ewig wird zu süßer Labe
Seines Herzens Fluth mir seyn,
Die mit sanftem Zwingen
Alles wird erweichen und durchdringen.

Wenn ich ihn nur habe,
Hab' ich auch die Welt;
Selig, wie ein Himmelsknabe,
Der der Jungfrau Schleyer hält.
Hingesenkt im Schauen
Kann mir vor dem Irdischen nicht grauen.

Wo ich ihn nur habe,
Ist mein Vaterland;
Und es fällt mir jede Gabe

V

Just que el tengui a ell,
si ell és només meu,
si el meu cor fins a la tomba
amb fidelitat no oblida
no conec dolor:
solament fervor, amor i joia.

Just que el tengui a ell
tot ho deix de grat,
sols segueix amb el bastó
fidel, disposat, el Senyor;
que tresquin els altres
rutes clares, amples i estibades.⁸

Just que el tengui a ell
m'adorm feliçment,
un bàlsam etern i dolç
se'm torna el doll del seu cor,
que pitjant un poc
ho reblaneix i penetra tot.

Just que el tengui a ell
el món tenc també,
feliç com al·lot celest⁹
que aguanta el vel de la Verge.
Sumit contemplat,
res de terrenal no em pot fer por.

Onsevulla el tengui
hi ha la meva pàtria;
em cauen els béns

Wie ein Erbtheil in die Hand;
Längst vermißte Brüder
Find' ich nun in seinen Jüngern wieder.

com herència a dins les mans;
germans morts d'estona
els retrob ara en els seus deixebles.

6.

Wenn alle untreu werden,
So bleib' ich dir doch treu;
Daß Dankbarkeit auf Erden
Nicht ausgestorben sey.
Für mich umfing dich Leiden,
Vergingst für mich in Schmerz;
Drum geb' ich dir mit Freuden
Auf ewig dieses Herz.

Oft muß ich bitter weinen,
Daß du gestorben bist,
Und mancher von den Deinen
Dich lebenslang vergißt.
Von Liebe nur durchdrungen
Hast du so viel gethan,
Und doch bist du verklungen,
Und keiner denkt daran.

Du stehst voll treuer Liebe
Noch immer jedem bey,
Und wenn dir keiner bliebe,
So bleibst du dennoch treu;
Die treuste Liebe sieget,
Am Ende fühlt man sie,
Weint bitterlich und schmieget
Sich kindlich an dein Knie.

Ich habe dich empfunden,
O! lasse nicht von mir;
Laß innig mich verbunden
Auf ewig seyn mit dir.

VI

Si tots et renegaven
romandria fidel
perquè la gratitud
no desaparegués.
La sofrença abraçares
en morir per a mi;
per això amb joia et don
per sempre aquest cor meu.

Plors amargs ves sovint
pel fet que siguis mort,
i que bastants dels teus
t'oblidin pel camí.
Penetrat sols d'amor
has complert tantes coses,
i amb tot t'has apagat,
ningú que se'n recordi.

Dret ple d'amor fidel
sempre ets al costat nostre,
si ningú no t'ho fos,
romandries fidel;
l'amor més fidel venç:
quan a la fi el sent, l'home
com un nin plora i empar
cerca en els teus genolls.

Ara que t'he sentit,
oh, no m'abandonassis!
Deixa que íntims per sempre
enllaçats romanguem!

Einst schauen meine Brüder
Auch wieder himmelwärts,
Und sinken liebend nieder,
Und fallen dir ans Herz.

Un dia els meus germans
tornaran mirar el Cel,
i es prostraran d'amor,
i cauran al teu cor.

7.

HYMNE

Wenige wissen
Das Geheimniß der Liebe,
Fühlen Unersättlichkeit[
Und ewigen Durst.
Des Abendmahls
Göttliche Bedeutung
Ist den irdischen Sinnen Räthsel;
Aber wer jemals
Von heißen, geliebten Lippen
Athem des Lebens sog,
Wem heilige Gluth
In zitternde Wellen das Herz schmolz,
Wem das Auge aufging,
Daß er des Himmels
Unergründliche Tiefe maß,
Wird essen von seinem Leibe
Und trinken von seinem Blute
Ewiglich.

Wer hat des irdischen Leibes
Hohen Sinn errathen?
Wer kann sagen,
Daß er das Blut versteht?
Einst ist alles Leib,
Ein Leib,
In himmlischem Blute
Schwimmt das selige Paar. –

VII¹⁰

HIMNE

Pocs saben
el misteri de l'Amor,
senten insaciabilitat
i set eterna.
De la Santa Cena
la divina significança
és un enigma per als sentits terrenals;
però qui una vegada
d'uns llavis càlids i estimats
ha mamat l'alè de la Vida,
qui, en fervor sagrat,
el cor ha fos dins ones trepidants,
qui l'ull ha esbatanat
que del Cel
ha mesurat la insondable fondària,
menjarà del Seu Cos
i beurà de la Seva Sang
eternament.

El cos terrenal: qui
n'ha desxifrat l'elevat sentit?
Qui pot dir
que ha comprès la sang?
Tot cos un dia,
un cos,
i dins sang celestial
banyant-se la benaventurada parella.—

O! daß das Weltmeer
Schon erröthete,
Und in duftiges Fleisch
Aufquölle der Fels!
Nie endet das süße Mahl,
Nie sättigt die Liebe sich.
Nicht innig, nicht eigen genug
Kann sie haben den Geliebten.
Von immer zärteren Lippen
Verwandelt wird das Genossene
Inniglicher und näher.

Heißere Wollust
Durchbebt die Seele.
Durstiger und hungriger
Wird das Herz:
Und so währet der Liebe Genuß
Von Ewigkeit zu Ewigkeit.
Hätten die Nüchternen
Einmal gekostet,
Alles verließen sie,
Und setzten sich zu uns
An den Tisch der Sehnsucht,
Der nie leer wird.
Sie erkannten der Liebe
Unendliche Fülle,
Und priesen die Nahrung
Von Leib und Blut.

Oh, que l'oceà
enrogesqui ja,
i en carn olorosa
es remulli la roca!
No s'acaba mai el dolç banquet,
no s'assacia mai l'Amor.
No prou íntim, no prou propi
pot tenir l'amat.
En llavis més tendres sempre
es transformarà l'aliment
més íntim i proper.

D'una voluptat més ardorosa
l'ànima tremola.
Més assedegat i més afamat
esdevé el cor:
i així perdura el goig d'amor
pels segles dels segles.

Els dejuns ho haurien,
un pic que l'haguessin tastat,
abandonat tot,
i seuriem amb nosaltres
a la taula del Desig Ardent
que no es buidaria mai.
Coneixerien de l'Amor
l'esplet interminable,
i celebrarien el nodriment
del Cos i la Sang.

8.

Weinen muß ich, immer weinen:
Möcht' er einmal nur erscheinen,
Einmal nur von Ferne mir.
Heilge Wehmuth! ewig wahren
Meine Schmerzen, meine Zähren;
Gleich erstarren möcht' ich hier.

Ewig seh ich ihn nur leiden,
Ewig bittend ihn verscheiden.
O! daß dieses Herz nicht bricht,
Meine Augen sich nicht schließen.
Ganz in Thränen zu zerfließen,
Dieses Glück verdient' ich nicht.

Weint denn keiner nicht von allen?
Soll sein Name so verhallen?
Ist die Welt auf einmal todt?
Werd' ich nie aus seinen Augen
Wieder Lieb' und Leben saugen?
Ist er nun auf ewig todt?

Todt, – was kann, was soll das heißen?
O! so sagt mir doch ihr Weisen,
Sagt mir diese Deutung an.
Er ist stumm, und alle schweigen,
Keiner kann auf Erden zeigen,
Wo mein Herz ihn finden kann.

Nirgend kann ich hier auf Erden
Jemals wieder glücklich werden,
Alles ist ein düstrer Traum.

VIII¹¹

He de plorar, plorar sempre:
si un pic volgués aparèixer-se'm,
just un, de la llunyania.
Tristor sagrada!, perduren
els meus mals, les meves llàgrimes;
si pogués petrificar-me...

Sempre el veig entre dolors,
sempre morint-se, pregant.
Tant de bo aquest cor no es trenqui,
amb sobreabundor de llàgrimes
no s'acluquen els meus ulls:
no som digne d'aquest goig.

¿Cap de vosaltres no plora?
¿El so del seu nom així
s'ha de perdre? ¿És mort el món?
¿Dels seus ulls no tornaré
xuclar l'amor i la vida?
Ell ara, per sempre, és mort.

Mort—: ¿què pot, què vol dir això?
Digueu-m'ho vosaltres, savis!,
dau-me'n el significat.
Ell és mut, i tothom calla,
ningú no em mostra aquí baix
on el pot trobar el meu cor.

Mai enlloc damunt la terra
no tornaré a ser feliç;
somni tenebrós és tot.

Ich bin auch mit ihm verschieden,
Läg' ich doch mit ihm in Frieden
Schon im unterirdschen Raum.

Du, sein Vater und der meine,
Sammle du doch mein Gebeine
Zu dem seinigen nur bald.
Grün wird bald sein Hügel stehen
Und der Wind darüber wehen,
Und verwesen die Gestalt.

Wenn sie seine Liebe wüsten,
Alle Menschen würden Christen,
Ließen alles andre stehn;
Liebten alle nur den Einen,
Würden alle mit mir weinen
Und in bitterm Weh vergehn.

També jo amb ell vaig finir:
que descansi amb ell en pau
ja als subterranis espais.

Oh Tu, el seu Pare i el meu:
junta els meus ossos i els seus
com més aviat millor.
Prest serà verd el seu túmul
i el vent hi gemegarà,
i la forma es podrirà.

Si el seu amor tots sabessin
es farien cristians
i deixarien la resta;
sols estimarien l'Únic,
tothom ploraria amb mi
i es moriria de pena.

9.

Ich sag' es jedem, daß er lebt
Und auferstanden ist,
Daß er in unsrer Mitte schwebt
Und ewig bei uns ist.

Ich sag' es jedem, jeder sagt
Es seinen Freunden gleich,
Daß bald an allen Orten tagt
Das neue Himmelreich.

Jetzt scheint die Welt dem neuen Sinn
Erst wie ein Vaterland;
Ein neues Leben nimmt man hin
Entzückt aus seiner Hand.

Hinunter in das tiefe Meer
Versank des Todes Graun,
Und jeder kann nun leicht und hehr
In seine Zukunft schaun.

Der dunkle Weg, den er betrat,
Geht in den Himmel aus,
Und wer nur hört auf seinen Rath,
Kommt auch in Vaters Haus.

Nun weint auch keiner mehr allhie,
Wenn Eins die Augen schließt,
Vom Wiedersehn, spät oder früh,
Wird dieser Schmerz versüßt.

IX

Dic a cadascun que Ell és viu
i que ha ressuscitat,
que es troba al bell mig de nosaltres
i s'hi està eternament.

Dic a cadascun, cascú ho diu
llavors als seus amics,
que prest arreu despuntarà
el nou Regne del Cel.

Sembla el món a l'esperit nou
com una pàtria, ara;
encisats prenem vida nova
a dins la Seva mà.

S'enfonsà la por de la mort
a dins el mar profund
i ara cascú amb serenor pot
contemplar el seu futur.

El fosc camí per on va anar
conduex fins al Cel;
també qui escolta el seu consell
va a la Casa del Pare.

Ara aquí baix ningú no plora
quan qualcú acluca els ulls:
del retrobament tard o d'hora
el dol es dulcifica.

Es kann zu jeder guten That
Ein jeder frischer glühn.
Denn herrlich wird ihm diese Saat
In schönern Fluren blühn.

Er lebt, und wird nun bei uns seyn,
Wenn alles uns verläßt!
Und so soll dieser Tag uns seyn
Ein Weltverjüngungs-Fest.

Cadascú amb vigorós ardor
desitja una bona obra:
aquesta magnífica sembra
florirà en camp formós.

Ell viu, i s'estarà amb nosaltres
si tot ens abandona!
Que sia aquest dia la Festa
del món que es regenera.¹²

10.

Es giebt so bange Zeiten,
Es giebt so trüben Muth,
Wo alles sich von weiten
Gespenstisch zeigen thut.

Es schleichen wilde Schrecken
So ängstlich leise her,
Und tiefe Nächte decken
Die Seele zentnerschwer.

Die sichern Stützen schwanken,
Kein Halt der Zuversicht;
Der Wirbel der Gedanken
Gehorcht dem Willen nicht.

Der Wahnsinn naht und locket
Unwiderstehlich hin.
Der Puls des Lebens stocket,
Und stumpf ist jeder Sinn.

Wer hat das Kreuz erhoben
Zum Schutz für jedes Herz?
Wer wohnt im Himmel droben,
Und hilft in Angst und Schmerz?

Geh zu dem Wunderstamme,
Gieb stiller Sehnsucht Raum,
Aus ihm geht eine Flamme
Und zehrt den schweren Traum.

X

Hi ha temps tan paorosos,
hi ha una moral tan baixa
que enlluny totes les coses
es mostren espectrals.

Llisquen espants feréstecs
que es fan sentir en silenci
i negres nits cobreixen
l'ànima de cent capes.

Les columnes trontollen,
cap suport no és segur;
l'espiral de la ment
no obeeix al voler.

La follia s'atansa
i atreu, irresistible.
El pols se'ns ha aturat,
s'emboten els sentits.

Qui ha aixecat la creu
com un recés dels cors?
Qui viu a dalt del Cel,
empar de pors i dol?

Ves a la fusta sacra
a esbravar-hi l'enyor:
d'ella surt una flama
que devora el mal somni.

Ein Engel zieht dich wieder
Gerettet auf den Strand,
Und schaut voll Freuden nieder
In das gelobte Land.

Un àngel t'arrossega
sa i estalvi a la riba
d'on ple de goig estesa
veus la Terra promesa.

11.

Ich weiß nicht, was ich suchen könnte,
Wär jenes liebe Wesen mein,
Wenn er mich seine Freude nannte,
Und bei mir wär', als wär' ich sein.

So Viele gehn umher und suchen
Mit wild verzerrtem Angesicht,
Sie heißen immer sich die Klugen,
Und kennen diesen Schatz doch nicht.

Der Eine denkt, er hat's ergriffen,
Und was er hat, ist nichts als Gold;
Der will die ganze Welt umschiffen,
Nichts als ein Nahme wird sein Sold.

Der läuft nach einem Siegerkranze
Und Der nach einem Lorbeerzweig,
Und so wird von verschiedenem Glanze
Getäuscht ein jeder, keiner reich.

Hat er sich euch nicht kund gegeben?
Vergaßt ihr, wer für euch erblich?
Wer uns zu Lieb' aus diesem Leben
In bitterer Qual verachtet wich?

Habt ihr von ihm denn nichts gelesen,
Kein armes Wort von ihm gehört?
Wie himmlisch gut er uns gewesen,
Und welches Gut er uns bescheert?

Wie er vom Himmel hergekommen,
Der schönsten Mutter hohes Kind?

XI

No sé què hauria de cercar
si aquell Ésser amat fos meu,
si m'anomenàs el seu goig
i em fos proper com jo som seu.

N'hi ha tants que per tot arreu cerquen
amb rostre salvatge i desfet,
i enc que s'autoproclamen savis
no coneixen aquest tresor.

Un pensa que ja l'ha agafat
i allò que té només és or;
d'aquell que arreu del món fa vela
només un nom serà el seu sou.

Un persegueix una corona,
l'altre una branca de llorer;
per tan diverses lluïssors
entabanats són tots, rics cap.

¿No se us ha manifestat Ell?
¿L'oblidau? ¡Morí per vosaltres!
Pel nostre amor deixà la vida
menyspreat entre amargs suplicis.

¿De veres no n'heu llegit res,
cap paraula no n'heu sentit?
¿Del divinament Bo que ens fou,
i del Bé amb què ens obsequià?

¿De com vingué del cel el Fill
de la més bella de les mares?

Welch Wort die Welt von ihm vernommen,
Wie viel durch ihn genesen sind?

Wie er von Liebe nur bewegt
Sich ganz uns hingegeben hat,
Und in die Erde sich gelegt
Zum Grundstein einer Gottesstaat?

Kann diese Bothschaft euch nicht rühren,
Ist so ein Mensch euch nicht genug,
Und öffnet ihr nicht eure Thüren
Dem, der den Abgrund zu euch schlug?

Laßt ihr nicht alles willig fahren,
Thut gern auf jeden Wunsch Verzicht,
Wollt euer Herz nur ihm bewahren,
Wenn er euch seine Huld verspricht?

Nimm du mich hin, du Held der Liebe
Du bist mein Leben, meine Welt,
Wenn nichts vom Irdischen mir bliebe,
So weiß ich, wer mich schadlos hält.

Du gibst mir meine Lieben wieder,
Du bleibst in Ewigkeit mir treu,
Anbetend sinkt der Himmel nieder,
Und dennoch wohnest du mir bei.

¿Quin Verb al Món féu escoltar?
¿Quants sanaren gràcies a ell?

¿Com mogut només per l'amor
es lliurà a nosaltres del tot,¹³
i que s'ajagué dins la terra
per fundar una Ciutat de Déu?¹⁴

¿No us pot commoure aquesta nova,
no us és prou un home semblant,
i no li obriríeu les portes
a qui us tancava el precipici?¹⁵

¿No ho deixareu tot ben de grat,
renunciant a tot desig,
no li reservareu el cor
si ell us promet la seva Gràcia?

Pren-me amb tu, Heroi de l'Amor!
Ets la meva vida, el meu món,
si no em quedàs res de terrestre
jo sé qui em mantendria indemne.

Tu em tornes els éssers que estim,
m'ets lleial per l'eternitat.
Adorant es prosterna el Cel,
i tanmateix tu vius dins meu.¹⁶

12.

Wo bleibst du Trost der ganzen Welt?
Herberg' ist dir schon längst bestellt.
Verlangend sieht ein jedes dich,
Und öffnet deinem Segen sich.

Geuß, Vater, ihn gewaltig aus,
Gieb ihn aus deinem Arm heraus:
Nur Unschuld, Lieb' und süße Schaam
Hielt ihn, daß er nicht längst schon kam.

Treib ihn von dir in unsern Arm,
Daß er von deinem Hauch noch warm;
In schweren Wolken sammle ihn
Und laß ihn so hernieder ziehn.

In kühlen Strömen send' ihn her,
In Feuerflammen lodre er,
In Luft und Oel, in Klang und Thau
Durchdring' er unsrer Erde Bau.

So wird der heil'ge Kampf gekämpft,
So wird der Hölle Grimm gedämpft,
Und ewig blühend geht allhier
Das alte Paradies herfür.

Die Erde regt sich, grünt und lebt,
Des Geistes voll ein jedes strebt
Den Heiland lieblich zu empfangen
Und beut die vollen Brüst' ihm an.

Der Winter weicht, ein neues Jahr
Steht an der Krippe Hochaltar.

XII

On ets, Consol del món sencer?
L'hostal fa estona que és a punt.
Freturant et veu cadascú
i s'ha obert al teu benifet.

Vessa'l, Pare, abundosament,
que s'escampi des dels teus braços:
innocència, amor, dolç pudor
l'impedien ser aquí abans.

Llança'l devers els nostres braços
tebi encara del teu alè;
aplega'l en núvols feixucs
i deixa que davalli aquí.

En rierols de frescor envia'l,
en foc de flama abrusadora,
dins aire i oli, dins so i rou
amarant els nostres conreus.

Combatrà així el combat sagrat,
s'esmortuirà així l'Infern,
i en etern florir escamparà
l'antic Paradís aquí baix.

La terra bat, verdeja i viu;
ple d'Esperit, tothom s'afanya
a rebre el Salvador amb amor
i oferir-li els pits carregats.

L'hivern té fluixedat, l'any nou
ve al betlem de l'altar major.

Es ist das erste Jahr der Welt.
Die sich dies Kind erst selbst bestellt.

Die Augen sehn den Heiland wohl,
Und doch sind sie des Heilands voll,
Von Blumen wird sein Haupt geschmückt,
Aus denen er selbst holdselig blickt.

Er ist der Stern, er ist die Sonn',
Er ist des ewgen Lebens Bronn,
Aus Kraut und Stein und Meer und Licht
Schimmert sein kindlich Angesicht.

In allen Dingen sein kindlich Thun.
Seine heiße Liebe wird nimmer ruhn,
Er schmiegt sich seiner unbewußt
Unendlich fest an jede Brust.

Ein Gott für uns, ein Kind für sich
Liebt er uns all' herzinniglich,
Wird unsre Speis' und unser Trank,
Treu sinn ist ihm der liebste Dank.

Das Elend wächst je mehr und mehr,
Ein düstrer Gram bedrückt uns sehr,
Laß, Vater, den Geliebten gehn,
Mit uns wirst du ihn wieder sehn.

Es tracta de l'any U del món
instaurat per aquest Infant.

Els ulls ja plens del Salvador
ara veuen el Salvador,
santa testa guarnida; enmig
de les flors mira com ens mira!

Ell és l'estel, ell és el sol,
ell és font de vida eternal;
damunt bri i mac i mar i llum
brilla el seu rostre d'infantó.

En tota cosa el nin actua.
El seu amor ardent no es cansa:
s'empara com sense voler,
sens fi, de cada pit amb força.

Déu per a nosaltres, infant
per a ell, de tot cor ens estima,
esdevé el nostre menjar i beure:
la fe és la millor gratitud.

La desgràcia creix més i més,
un mal fosc ens oprimeix ferm,
deixa, Pare, partir l'Amat,
amb nosaltres El reveuràs.

13.

Wenn in bangen trüben Stunden
Unser Herz beinah verzagt,
Wenn von Krankheit überwunden
Angst in unserm Innern nagt;
Wir der Treugeliebten denken,
Wie sie Gram und Kummer drückt,
Wolken unsern Blick beschränken,
Die kein Hoffnungsstrahl durchblickt:

O! dann neigt sich Gott herüber,
Seine Liebe kommt uns nah,
Sehnen wir uns dann hinüber,
Steht sein Engel vor uns da,
Bringt den Kelch des frischen Lebens,
Lispelt Muth und Trost uns zu;
Und wir beten nicht vergebens
Auch für die Geliebten Ruh.

XIII

Hores de temença i ombra
ens acoren gairebé;
vençuts per la malaltia
la por ens rosega per dins;
pensam en els nostres íntims,
fíblats de pena i tristor,
la vista un nigul espès
sense ni un raig que el travessi:

aleshores, oh!, Déu guaita,
el seu amor ens ve a prop
i ens delim per l'altra banda:
al davant nostre el seu àngel
du el calze fresc de la Vida,
xiuxiueja ànims i fe;
i no hem de pregar debades
pel repòs dels que estimàrem.

14.

Wer einmal, Mutter, dich erblickt,
Wird vom Verderben nie bestrickt,
Trennung von dir muß ihn betrüben,
Ewig wird er dich brünstig lieben
Und deiner Huld Erinnerung
Bleibt fortan seines Geistes höchster Schwung.

Ich mein' es herzlich gut mit dir.
Was wir gebricht, siehst du in mir.
Laß, süße Mutter, dich erweichen,
Einmal gieb mir ein frohes Zeichen.
Mein ganzes Daseyn ruht in dir,
Nur einen Augenblick sey du bei mir.

Oft, wenn ich träumte, sah ich dich
So schön, so herzensinniglich,
Der kleine Gott auf deinen Armen
Wollt' des Gespielen sich erbarmen;
Du aber hobst den hehren Blick
Und gingst in tiefe Wolkenpracht zurück:

Was hab' ich, Armer, dir gethan?
Noch bet' ich dich voll Sehnsucht an,
Sind deine heiligen Kapellen
Nicht meines Lebens Ruhestellen?
Gebenedeite Königin
Nimm dieses Herz mit diesem Leben hin.

Du weißt, geliebte Königin,
Wie ich so ganz dein eigen bin.
Hab' ich nicht schon seit langen Jahren

XIV

A qui un pic, Mare, t'ha albirat
no el tempta la perdició
i l'entristeix perdre't de vista:
ardorós t'estimarà sempre
i el record de la teva gràcia
fa que en romangui l'elevació.

Som ben cordial envers teu,
allò que em manca veus en mi.
Deixa't, Mare dolça, commoure
i un pic fes-me una senya alegre.
Tot l'ésser meu descansa en tu,
just una estoneta sigues prop meu.

Sovint, quan somiava, et veia
tan bella, tan cordialment íntima...
als teus braços Déu petitó
compadia el seu companyó;
tu, però, l'ull excels alçares
i et fongueres en esplendor de núvols.

Què t'he fet, tan pobre com som?
Et preg encara ple d'anhel,
¿i no són les teves capelles
els recers de la meva vida?
Reina de benedicció,
pren aquest cor, pren aquesta existència.

Reina meva estimada, saps
fins a quin punt som del tot teu.
¿O no sent des de fa un munt d'anys

Im Stillen deine Huld erfahren?
Als ich kaum meiner noch bewußt,
Sog ich schon Milch aus deiner selgen Brust.

Unzähligmal standst du bei mir,
Mit Kindeslust sah ich nach dir,
Dein Kindlein gab mir seine Hände,
Daß es dereinst mich wieder fände;
Du lächeltest voll Zärtlichkeit
Und küßtest mich, o himmelsüße Zeit!

Fern steht nun diese selge Welt,
Gram hat sich längst zu mir gesellt,
Betrübt bin ich umher gegangen,
Hab' ich mich denn so schwer vergangen?
Kindlich berühr' ich deinen Saum,
Erwecke mich aus diesem schweren Traum.

Darf nur ein Kind dein Antlitz schaun,
Und deinem Beistand fest vertraun,
So löse doch des Alters Binde
Und mache mich zu deinem Kinde:
Die Kindeslieb' und Kindestreu
Wohnt mir von jener goldnen Zeit noch bei.

en silenci la teva gràcia?
Quan era a penes conscient
la llet mamava al teu pit beneït.

Molt sovint eres prop meu
i et mirava amb goig d'infant:
l'Infantó em donava les mans
com per reconèixer-me un dia;
plena de tendresa somreies
i em besaves... edat dolça, celeste!

Que lluny ara aquell món feliç,
fa temps que amb la tristor aliat
afligit err per tot arreu.
¿Tan greus són els meus mancaments?
Nin, toc l'orla del teu vestit,
Desperta'm d'aquest somni tan feixuc.

Si just un nin pot contemplar-te
i confiar en el teu auxili,
treu-me la bena de l'edat
i torna fer de mi el teu nin:
amor i fe de nin encara
viuen en mi d'ençà de l'edat d'or.

15.

Ich sehe dich in tausend Bildern,
Maria, lieblich ausgedrückt,
Doch keins von allen kann dich schildern,
Wie meine Seele dich erblickt.

Ich weiß nur, daß der Welt Getümmel
Seitdem mir wie ein Traum verweht,
Und ein unnennbar süßer Himmel
Mir ewig im Gemüthe steht.

XV

En mil pintures et contempl,
Maria, tendrament pintada,
però cap no pot retratar-te
com la meva ànima t'albira.

Només sé que el tumult del món
després s'esvaí com un somni,
i un cel d'una dolçor indicible
rau eternament al meu ànim.

[1994-2017. Revisada el 2019]

NOTES

1. Notes generals:

Vos haureu fixat que *fidelitat* (o *lleialtat*) i *fidel* apareixen sovint. Fidelitat com la que no deixa de proclamar el Salmista: «Senyor, cantaré tota la vida els teus favors, d'una generació a l'altra anunciaré la teva fidelitat.»

Un pic més, aquí el poeta universalitza allò que als *Himnes* es circumscribia a l'esfera individual: «Però fidel a la Nit roman el meu cor secret, i a la seva criatura l'Amor creador.»

*

Entre altres, dues idees principals: La vida, després de Crist, és nova; i: Crist-Déu ens torna els morts, hi ha enyorança per part d'amdues bandes, com al darrer dels *Himnes a la nit*, on ressona la lloança que feu Francesc a la nostra germana «la mort corporal». Però ja al penúltim hi trobàvem la mateixa consolació:

Aquells qui ens van portar ajut
en la necessitat i en el dolor—
Ara ens reunim amb ells,
per acompanyar-los fins a l'eternitat.

L'amant creient no plora,
de dolor, sobre cap tomba.

(Traducció d'Antoni Tàpies-Barba)

*

L'estudiós E. Spenlé, autor de *Novalis: essai sur l'idéalisme romantique en Allemagne* (París, 1904) distingeix tres grups: els càntics I-VII, cicle de Jesús; els càntics VIII-XIII, càntics teològics; els càntics XIV-XV, marials. Aquest darrer grup prova que Novalis no resta reclòs dins el protestantisme (recordem que, entre els himnes inacabats de Hölderlin, n'hi ha un a la Mare de Déu, que Riba traduí); també, com passa al «càntic de l'Esperit» V, hi ha referències a la *sacra conversazione* de Rafael que Novalis va contemplar a la Gemäldegalerie de Dresde, i a l'ècfrasi que en feu Ludwig Tieck, el qual, en un text escrit quan el seu amic acaba de morir, en compara l'obra inacabada (una punta d'iceberg en comparació a tot quant havia projectat de fer), especialment el poema «Les noces de les estacions», als «vestigis d'una tela destruïda de Rafael o de Correggio».

CÀNTIC I

2. Un manuscrit d'aquest càntic du el títol «Sense ell i amb ell». Novalis ens en deixà, com per a les seves novel·les, el pla estructural:

Estrofes 1-2: La vida personal sense Crist.

Estrofes 3-4: La redempció en Crist.

Estrofa 5: Crida a seguir Crist.

Estrofes 6-7: La Humanitat sense Crist.

Estrofes 8-9: La redempció en Crist.

Estrofa 10: Professió comuna i crida.

3. L'Índia representa la terra de l'espiritualitat i la pàtria de la poesia. Novalis arribà a projectar un «Drama meravellós en vers, com *Xacúntala*». Hölderlin anomenarà l'Àsia «Màtria de la religió».

4. Mateu 18, 20: «perquè on n'hi ha dos o tres de units en el meu nom, jo sóc allí enmig d'ells.»

CÀNTIC III

5. Com al següent, s'opera l'assimilació Crist-Sofia.

CÀNTIC IV

6. El més personal i intransferible de tots. Al·lusió a la visió que tengué al cementiri el 13 de maig de 1797 i que és el nucli del tercer dels *Himnes a la nit*. Tots dos poemes parteixen d'aquesta anotació escrita aquella nit abans d'anar a dormir: «Al vespre, he anat devers Sophie. Allí m'ha corporès una joia inefable – instants d'entusiasme brollant com llampecs – amb un buf he escampat la tomba com si fos pols – els segles semblaven instants – la sentia tan a prop».

7. Jonàs 4, 7: «Però l'endemà, a punta de dia, Déu va disposar que un cuc rosegues la carbassera, i la planta es va assecar.»

CÀNTICS V I VI

8. Mateu 7, 13: «Entreu per la porta estreta, perquè és ampla la porta i espaiós el camí que condueix a la perdició, i són molts els qui hi entren.» En diu Armel Guerne: «la fusion consolatrice se traduit par le sentiment rédempteur de la fidélité éternelle.»

9. *Al·lot celest*: En el quadre, qui Li *aguanta el vel* és Santa Bàrbara. Novalis fa voluntàriament aquesta transposició santa-al·lot celest, com al càntic XIV ell mateix pren el lloc de la santa. Els dos querubins presents a la tela, coneguda com

a *Madonna Sistina*, reproduïts a la nostra època damunt tovalloles i tasses, miren l'espectador. Aquesta tela també impressionà Musset i Dostoièvski. Vel de la Verge Mare de Déu i de la Verge Isis, esperit tutelar d'*Els deixebles a Saïs*.

CÀNTIC VII

10. L'únic càntic que du títol (i que tampoc no és d'ell). En un paper de 1798 anota: «L'abraçada no és altra cosa que l'analogia de la Santa Cena. Més sobre la Santa Cena.» Escrit en ritme lliure, com la majoria dels textos de la primera versió dels *Himnes a la nit*. Conegut com a «himne eucarístic». Apareix inserit en la col·lecció (no queda clar si l'autor l'hi volia incloure) dels *Càntics* ja des de la publicació pòstuma dels set primers, justament, pel gener de 1802 a l'*Almanac de les Muses*. Això, així com la imatgeria eròtica inspirada –però desenvolupada *sui generis!*– en el *Càntic dels càntics*, ha fet vessar molta tinta. Retrobam algunes d'aquestes imatges als *Himnes a la nit* i al «Cant del morts», poema que havia d'anar, com els dos darrers càntics, entonats per pelegrins, dins el *Heinrich*. L'associació Noces-Cena ja l'havia feta el comte Zinzendorf, protector dels Germans Moravians, església a la qual pertanyien els pares del poeta.

CÀNTIC VIII

11. Com Ramon Llull, Novalis vol que tothom conegui i estimi Déu. Com que no és així, igual que el místic mallorquí, ho lamenta (Càntic VI).

CÀNTIC IX

12. Idea de regeneració, palingenèsia treta del místic Jacob Böhme. Novalis, amb aquest recull, també renova els saltiris de Saxònia, responenent a un «concurs» llançat per la seva comunitat el 1796.

CÀNTIC XI

13. Sant Pau (Titus 2, 14): «Ell s'ha entregat a si mateix per nosaltres, per rescatar-nos de tota maldat, purificar-nos i fer de nosaltres un poble ben seu, apassionat per fer el bé.»

14. Isaïes 28, 16:

Escolteu, doncs,
què diu el Senyor, Déu sobirà:

«*Poso a Sió una pedra,*
una pedra de toc,
una pedra angular, preciosa,
ben assentada
perquè serveixi de fonament:
el qui cregui no s'esfondrarà».

Passatge reprès, amb motiu de la Vinguda del Redemptor, a Mateu 21, 42:
«Jesús els diu: No heu llegit mai allò que diu l'Escriptura: "La pedra rebutjada pels constructors, ara és la pedra principal. És el Senyor qui ho ha fet, i els nostres ulls se'n meravellen"?»

15. Al·lusió al magnífic Himne de la Nit V, que alterna vers i prosa: «—enterrà amb les seves mans el vell cadàver en una cova abandonada, i amb mà totpoderosa hi tornà a posar la pedra que cap força no aixecarà.»

16. Els dos darrers versos són una transposició d'aquesta nota del poeta: «El Cel et prega com al Fill de Déu, i tanmateix ets també al mateix temps un home com jo.» (Obres, S. 652)

